

VÄLIKYSYMYS 3/2008 vp

Perusterveydenhuollon tason turvaaminen

Eduskunnalle

Vanhasen II hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että "terveet ja hyvinvoivat ihmiset ovat Suomen taloudellisen menestyksen ja kilpailukyvyn perusta. Sosiaali- ja terveystalouden tavoitteena on edistää terveyttä, toimintakykyä ja oma-toimisuutta sekä kaventaa eri väestöryhmien välisiä terveyseroja". Hallitus on myös asettanut tavoitteekseen terveydenhuollon vakaan rahoituksen, palvelujen saatavuuden turvaamisen sekä perusterveydenhuollon aseman vahvistamisen. Hallituksen toimenpiteet ja taloudelliset panokset terveyspalveluihin ovat kuitenkin näiden tavoitteiden kanssa pahassa ristiriidassa. Hallitus ei ole varannut kuntapalveluihin riittävästi rahaa.

Kuntapäätäjät tuskailevat vuosittain kohoavien erikoissairaanhoidon kustannusten vuoksi. Nämä kulut kasvavat, koska perusterveydenhuolto ei toimi. Paine kasaantuu kalliimpaan erikoissairaanhoidon. Kyse ei ole niinkään kuntapäätäjien ymmärtämättömyydestä, vaan kuntien resurssipulasta, jota pahentaa väestön ikärakenteen nopea muutos ja toisaalta kohonneet kustannukset.

Oppositioyhmät vaativat jo vuosi sitten budjettiin 600 miljoonan euron lisäystä, jotta terveys- ja sosiaalipuolen haasteisiin voitaisiin vastata. Hallitus ei lisännyt määrärahoja, eikä myöskään parhaillaan käsitellyssä oleva valtion talousarviesitys lupaa mitään helpotusta tilanteeseen. Hallitus haluaa priorisoida verokevennykset keskeisten peruspalvelujen turvaamisen edelle.

Vanhasen hallitus ei ole ymmärtänyt, millainen kriisitilanne terveydenhuoltomme perustaa, terveyskeskuksia, on uhkaamassa. Työkuorma on käynyt monissa terveyskeskuksissa ylivoimaiseksi. Reilusti yli puolet terveyskeskuslääkäreistä sanoo, ettei heillä ole riittävästi aikaa varsinaiseen vastaanottotyöhön eli potilaan kohtaamiseen, taudin diagnosointiin ja hoidon tarpeen määrittelyyn. Jopa puolet terveyskeskuslääkäreistä on valmiita vaihtamaan työpaikkaa. Terveyskeskuspalvelujen saatavuus on monin paikoin heikko. Monessa kunnassa hoitotakuu ei ole nopeuttanut kiireettömään hoitoon pääsyä lainkaan. Pääsy terveyskeskuslääkäreille on entisestään vaikeutunut ja terveyskeskusten vetovoima vähentynyt.

Terveyspalvelujen käyttö on eriytynyt. Hyvätuloiset käyttävät yhä enemmän yksityisiä palveluja, työssä käyvät pääosin maksutonta työterveyshuoltoa ja pienituloiset terveyskeskuspalveluja. Hallituksen toimenpiteet lisäävät entisestään eri väestöryhmien terveyseroja. Korkeat kustannukset vähentävät erityisesti pienituloisten hoitoon hakeutumista.

Terveydenhuollon asiakasmaksut ja lääkkeiden omavastuuosuudet ovat Suomessa maailman huippuluokkaa. Suomalaisen potilaan omakustannusosuus terveydenhuollon kustannuksista on lähes kaksinkertainen eurooppalaiseen keskitasoon verrattuna. On käsittämätöntä, että hallitus on edelleen halunnut nostaa maksuja. Hoidon ja tutkimusten viivästyminen nostaa kokonaiskustannuksia.

Myös kouluterveydenhuolto ja oppilashuolto ovat suurissa vaikeuksissa. Kunnat ovat vähentäneet kouluterveydenhuoltohenkilöstön virkoja ja kouluterveydenhuollon vastaanottokäyntejä huomattavasti. Kouluterveydenhuollon oppilasmäärät ovat kohtuuttoman suuria suosituksiin verrattuna. Yhdenkään läänin alueella ei enää tehdä suositusten mukaisia laajoja terveystarkastuksia. Vain reilussa puolessa kunnista kouluterveydenhoitajien mitoitus on suosituksen mukainen tai lähellä sitä. Joissakin kunnissa suosituksen mukainen oppilaiden enimmäismäärä ylitetään yli kaksinkertaisesti. Myöskään koulukuraattoreja ja koulupsykologeja ei ole riittävästi.

Mielenterveyspalveluiden hoitotakuu ei toimi. Laki ei turvaa oikea-aikaista, riittävää ja asianmukaista hoitoa mielenterveyspotilaille. Hoitosuunnitelma on tehty vain joka toiselle mielenterveyspotilaille, eikä hoitojonoon pääse il-

man hoitosuunnitelmaa. Psykiatrian erikoislääkärin vaje kohdistuu erityisesti avohoitoon. Samalla mielenterveyspalveluiden kysyntä kasvaa. Joka seitsemännellä nuorella on mielenterveysongelmia, kolmasosa työkyvyttömyyseläkkeiden menoista johtuu mielenterveydellisistä syistä. Hoitamalla tehokkaasti nuorten ja työikäisten masennusta voitaisiin välttää varhainen eläkkeelle jääminen sekä syrjäytyminen.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä perusterveydenhuollon toimivuuden ja varsinkin kouluterveydenhuollon sekä mielenterveyspalvelujen riittävien resurssien turvaamiseksi?

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2008

Päivi Räsänen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Tarja Tallqvist /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Sari Palm /kd
Leena Rauhala /kd
Tarja Filatov /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Eero Heinäluoma /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Tuula Peltonen /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Valto Koski /sd
Pia Viitanen /sd
Matti Saarinen /sd
Heli Paasio /sd
Jukka Gustafsson /sd
Reijo Laitinen /sd
Jouko Skinnari /sd
Kari Rajamäki /sd
Saara Karhu /sd

Päivi Lipponen /sd
Merja Kuusisto /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väättäinen /sd
Jutta Urpilainen /sd
Satu Taiveaho /sd
Reijo Kallio /sd
Marjaana Koskinen /sd
Ilkka Kantola /sd
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Antti Kalliomäki /sd
Katja Taimela /sd
Annika Lapintie /vas
Paavo Arhinmäki /vas
Merja Kyllönen /vas
Minna Sirnö /vas
Erkki Virtanen /vas
Mikko Kuoppa /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Matti Kauppila /vas
Matti Kangas /vas
Markus Mustajärvi /vas

VK 3/2008 vp — Päivi Räsänen /kd ym.

Jyrki Yrttiaho /vas
Veijo Puhjo /vas
Kari Uotila /vas
Unto Valpas /vas
Pentti Tiusanen /vas
Jaakko Laakso /vas

Raimo Vistbacka /ps
Timo Soini /ps
Pentti Oinonen /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Pertti Virtanen /ps